

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobce: **V. K.**
bytem H. 5, B.
adresa pro doručování: H. 50, B.

proti
žalovanému: **Magistrát města Brna**
sídlem Dominikánské nám. 2, Brno

za účasti: 1. J. H.
2. M. H.
oba bytem S. 17, B.
oba zastoupeni JUDr. Pavlem Čapčuchem, advokátem
sídlem Orlí 17, Brno
3. E.ON Distribuce, a.s.
sídlem F. A. Getsnera 6, České Budějovice
4. Česká telekomunikační infrastruktura, a.s.
sídlem Olšanská 6, Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18.4.2018, sp.zn. OUSR/MMB/0069558/2018, č.j. MMB/0158762/2018,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18.4.2018, sp.zn. OUSR/MMB/0069558/2018, č.j. MMB/0158762/2018, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno – Líšeň, ze dne 18.12.2017, č.j. MCLISEN 10314/2017/2700/MAL. Tímto rozhodnutím bylo žalobci nařízeno odstranění stavby „hotel při ulici Neklež na pozemcích parc. č. 2356/1 a 2356/2 k.ú. Líšeň“ podle § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, a podle § 39 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona.

II. Shrnutí žaloby

2. Žalobce namítá, že žalovaný rozhodoval na základě neúplného spisového materiálu, neboť sdělením stavebního úřadu ze dne 25.6.2010 bylo žalobci oznámeno, že jeho žádosti o vyznačení právní moci na stavebním povolení nemůže být vyhověno, protože se v archivu nedochovaly dokumenty potřebné k jeho vyřízení a s největší pravděpodobností zůstala část spisu u Krajského soudu v Brně. Žalobce poukazuje také na to, že veškeré podklady předložil již v roce 1993 v rámci zahájeného řízení o odstranění stavby.
3. Podle žalobce žalovaný nezohlednil to, že stavební úřad od roku 2002 do roku 2010 utvrzoval žalobce v přesvědčení o zákonnosti výstavby hotelu Iris. Odkazuje k tomu na oznámení o provedení kontrolní prohlídky ze dne 10.10.2007, kde bylo uvedeno, že stavba hotelu byla povolena rozhodnutím ze dne 29.7.1993.
4. Žalobce rovněž namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť se v něm žalovaný nezabýval jeho námitkami, že stavební řízení bylo vedeno zmateně (neboť stavební úřad v roce 1993 pokynem nařídil odstranit stavbu, která odstranit nešla, a od roku 2002 do roku 2010 byl žalobce utvrzován, že je stavba prováděna zákonně).
5. Žalobce rovněž namítá, že nebyl vyzván k podání žádosti o dodatečné povolení stavby.
6. Podle žalobce je také rozsah odstranění stavby nevykonatelný a rozporný s rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 24.5.1996, kterým bylo žalobci nařízeno dokončit „I.PP objektu

včetně zastropení a věnců“. Žalobci je tedy nyní nařízeno odstranit i tu část stavby, kterou předtím stavební úřad nařídil postavit.

7. Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhl, aby zdejší soud rozhodnutí žalovaného zrušil. Na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

8. Žalovaný se žalobou nesouhlasí. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou a na svém procesním postoji setrval během celého řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

9. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
10. Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.); vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
11. V daném případě žalobce namítá předně nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Má za to, že se žalovaný dostatečně nezabýval jeho námitkou, že řízení u stavebního úřadu bylo vedeno „zmateně“ (neboť stavební úřad v roce 1993 pokynem nařídil odstranit stavbu, která odstranit nešla, a od roku 2002 do roku 2010 byl žalobce utvrzován, že je stavba prováděna zákonně). Jak vyplynulo ze spisu, žalobce tuto námitku v odvolání v hrubých rysech uplatnil (ostatně i žalovaný ji na str. 2 napadeného rozhodnutí cituje). Je přitom třeba souhlasit se žalobcem, že se k ní žalovaný v napadeném rozhodnutí explicitně nevyjadřuje. Na druhou stranu nelze přehlédnout, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí (na několika místech) zcela ztotožňuje se závěry rozhodnutí prvostupňového, které tuto námitku vypořádává na str. 24. Zde je uvedeno, že v přípisu ze dne 10.10.2007 byla obsažena chyba (bylo zde uvedeno, že stavba hotelu byla povolena), nicméně tato skutečnost nemění nic na tom, že žalobce si byl vědom toho, že stavební povolení nenabylo právní moci a že stavět nesmí.
12. Byť se tedy žalovaný výslovně k této námitce nevyjádřil, ztotožnil se se závěry, které učinil stavební úřad (tj. že stavební řízení nebylo „zmatené“ a že si žalobce byl dobře vědom toho, že stavět nesmí), a z napadeného rozhodnutí je tedy zřejmé, jakým způsobem na tuto odvolací námitku nahlíží. Napadené rozhodnutí tedy není nepřezkoumatelné.
13. Dále se zdejší soud zabýval námitkami věcnými. V daném případě bylo řízení o odstranění stavby zahájeno dne 25.10.1993 a bylo tedy namístě postupovat podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném po novele provedené zákonem č. 83/1998 Sb., (dále jen „starý stavební zákon“), § 190 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. a čl. II. odst. 5 zákona č. 83/1998 Sb. To také stavební úřad i žalovaný činili a žalobce to nijak nezpochybňuje.
14. Podle § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona stavební úřad nařídí vlastníku stavby nebo zařízení odstranění stavby nebo zařízení postavené bez stavebního povolení či

ohlášení nebo v rozporu s ním. Odstranění stavby se nenařídí, pokud stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy a jestliže stavebník v řízení o odstranění stavby podá žádost o její dodatečné povolení a předloží podklady a doklady vyžádané stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě a v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení.

15. Podle § 88 odst. 2 starého stavebního zákona zjistí-li stavební úřad v průběhu stavebního řízení, že stavba již byla zahájena bez stavebního povolení, řízení zastaví a bude postupovat podle odstavce 1 písm. b) tohoto ustanovení.
16. Právě uvedené ustanovení přitom stavební úřad správně aplikoval. Ze správního spisu plyne, že žalobci bylo vydáno na stavbu hotelu Iris stavební povolení (dne 29.7.1993). To však nenabýlo právní moci, neboť proti němu bylo podáno odvolání Z. a A. K. Žalobce však přesto zahájil výstavbu. Na pozemcích začal provádět terénní úpravy – zářez do terénu (jak plyne z protokolu ze dne 29.7.1993), za což mu byla uložena pokuta 1500 Kč (rozhodnutím o přestupku ze dne 29.8.1993). Následně žalobce zahájil betonáž opěrné zdi (zjištěno dne 25.9.1993). Dne 25.10.1993 zahájil stavební úřad řízení podle § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona. Oznámení o zahájení řízení bylo žalobci doručeno dne 27.10.1993. Žádost o dodatečné povolení stavby žalobce podal prostřednictvím svého zástupce dne 31.8.2011, přičemž uvedl, že je přesvědčen, že o dodatečné povolení stavby požádal již dříve.
17. Žalobce předně namítá, že stavební úřad a žalovaný neměli k dispozici celý správní spis. To dovozuje ze sdělení stavebního úřadu ze dne 25.6.2010, kterým bylo žalobci oznámeno, že jeho žádosti o vyznačení právní moci na stavebním povolení nemůže být vyhověno, protože se v archivu nedochovaly dokumenty potřebné k jeho vyřízení a s největší pravděpodobností zůstala část spisu „u Krajského soudu v Brně“. Žalovaný ve svém vyjádření popřel, že by neměl k dispozici celý správní spis a uvedl, že „Městský soud v Brně“ mu spisový materiál již v roce 2011 vrátil. Žalobce přitom neuvádí, které dokumenty potřebné pro rozhodnutí ve věci ve spisu chybí, toliko uvádí, že chybí projektová dokumentace z roku 1994, na základě které byly nařízeny zabezpečovací práce na stavbě hotelu Neklež v rozsahu dokončení 1.PP, a že se ve spisu jistě nacházela nějaká listina, která mu umožňovala stavbu provést. Žalobce tedy tvrdí, že ve spisu „jistě musela být nějaká listina“, která jej opravňovala ke stavbě, neuvádí však, o jakou listinu by mělo jít, a správní spis žádnou takovou listinu neobsahuje, žalovaný současně tvrdí, že správní spis je kompletní a podle zdejšího soudu nekompletnosti správního spisu nic nenasvědčuje.
18. Skutečnost, zda byly na stavbě nařízeny zabezpečovací práce a v jakém rozsahu, však není pro rozhodnutí ve věci odstranění stavby podstatná. Nařízením zabezpečovacích prací je totiž řešena aktuální nezbytná potřeba zabránit hrožícím škodám na sousedních pozemcích či stavbách, případně na životě a zdraví osob. Je-li provedení určitých prací na stavbě nařízeno, neznamená to, že jsou tyto práce považovány za provedené v souladu se stavebním povolením a že nemohou být následně předmětem řízení o odstranění stavby jako celku. Řízení o odstranění stavby a nařízení provedení zabezpečovacích prací na stavbě

mají odlišný předmět i účel; provedení zabezpečovacích prací na stavbě může mít i charakter dočasný.

19. V daném případě bylo žalobci uloženo provedení opěrné zdi s ohledem na hrozící škodu na sousední nemovitosti ve vlastnictví manželů K., neboť žalobce prováděl zemní práce značného rozsahu, které nebyly zajištěny, a hrozil tak sesuv velkého množství zeminy, při němž mohlo dojít k ohrožení života a zdraví osob a k poškození okolních pozemků. Vzhledem k tomu, že provedení opěrné zdi „nebylo dostatečné pro zajištění bezpečné stěny stavební jámy před sesutím“, bylo rozhodnutím ze dne 24.5.1996 žalobci následně nařízeno provést zabezpečovací práce na stavbě hotelu spočívající v dokončení „1.PP objektu včetně zastropení a věnců, dle výkresu č. 4 z VI/94, do 31.12.1996“. Zároveň bylo žalobci uloženo, aby po dokončení těchto zabezpečovacích prací ukončil veškerou stavební činnost do vydání nového rozhodnutí stavebního úřadu.
20. Z uvedeného je zřejmé, že žalobci sice bylo nařízeno dokončení 1.PP podle výkresu z roku 1994, avšak toliko v rámci zajištění ochrany zdraví a života osob a majetku na sousedních pozemcích. Tuto skutečnost nemá stavební úřad v řízení o odstranění stavby jak zohlednit, neboť se nijak neprojevuje v tom, zda stavba, která má být odstraněna, případně dodatečně povolena, je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy. Nařízení zabezpečovacích prací přitom není stavebním povolením či ohlášením, které by umožňovalo stavbu provedenou jako zabezpečovací práce neodstranit. Zabezpečovací práce jsou nařizovány s ohledem na aktuální situaci, kterou je třeba v zájmu ochrany zdraví či majetku okamžitě řešit. Provedené zabezpečovací práce pak nejsou automaticky nezměnitelné a trvalé. K jejich zachování je vždy třeba, aby byly v souladu s územním rozhodnutím či stavebním povolením. Aniž by tedy zdejší soud potřeboval znát dokumentaci z roku 1994, shledal tuto námitku nedůvodnou. Nelze tedy souhlasit se žalobcem, že je rozhodnutí o nařízení stavby nevykonatelné a rozporné s rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 24.5.1996, neboť nařizuje odstranit i tu část stavby, kterou stavební úřad předtím nařídil postavit.
21. Jak je již shora uvedeno, jestliže žalobce namítal, že v údajně ztracené části spisu se „jistě“ nacházelo nějaké rozhodnutí (nebo listina), které mu umožňovalo stavbu provést, nic takového nedoložil. Za situace, kdy žalovaný popírá, že by se nějaká část spisu ztratila, nemá zdejší soud jak žalobcovu značně nekonkrétní tvrzení prověřit. Navíc je to žalobce, po kom lze spravedlivě požadovat, aby doložil, že stavbu prováděl v souladu se stavebním zákonem, to však žalobce neučinil.
22. Jestliže žalobce namítá, že bylo řízení zatíženo průtahy, zdejší soud se s ním zcela ztotožňuje. Doba řízení o odstranění stavby v daném případě skutečně dosáhla až hrůzných rozměrů (řízení bylo zahájeno v roce 1993 a pravomocně ukončeno v roce 2018). Zdejší soud si je vědom toho, že nečinnost stavebního úřadu trvající v mezidobí řadu let mohla v žalobci vzbudit dojem, že je snad zapomenuto, že staví bez povolení, případně že může pokračovat ve stavbě. Nejednalo se však o dojem legitimní. Žalobce byl totiž od počátku řízení o odstranění stavby (oznámení ze dne 25.10.1993) upozorňován, že vyjma zabezpečovacích prací, které mu byly nařízeny, žádné další práce na stavbě činit nesmí

- (např. rozhodnutí ze dne 24.5.1996, kde bylo žalobci jednoznačně zakázáno jakékoli další stavební práce činit, dokud nebude vydáno nové rozhodnutí stavebního úřadu). Na toto rozhodnutí pak stavební úřad odkazoval např. ve sdělení ze dne 28.11.2003, v němž je žalobci sdělováno, že nezbytné zabezpečovací práce splnil. Toto sdělení bylo vydáno poté, co bylo řízení u Městského soudu v Brně ukončeno usnesením ze dne 20.12.2000. Domníval-li se žalobce, že po ukončení řízení u městského soudu může se stavbou pokračovat, mýlil se a odkaz na rozhodnutí z roku 1996 ve sdělení stavebního úřadu ze dne 28.11.2003 jej z jeho omylu mohl vyvést. Jestliže měl žalobce jakoukoli pochybnost, zda může stavět či nikoli, mohl se na stavební úřad obrátit s jasným dotazem. To však neučinil.
23. Pokud pak stavební úřad řadu let nijak nekonal, ani z toho nemohl žalobce nabýt legitimního očekávání, že může stavět. Byť by mu bylo pracovníky stavebního úřadu neformálně sdělováno cokoli, nebylo vydáno žádné rozhodnutí stavebního úřadu, které by zákaz stavět obsažený v rozhodnutí z roku 1996 prolomilo. To samé pak platí i ve vztahu k oznámení o provedení kontrolní prohlídky ze dne 10.10.2007, v němž bylo uvedeno, že stavba hotelu byla povolena a že prohlídka má směřovat ke zjištění, zda je stavba prováděna v souladu s vydaným povolením. Ani toto oznámení není rozhodnutím stavebního úřadu, které by zákaz stavět prolamovalo, jedná se spíše o důkaz až neuvěřitelné neznalosti a nepřipravenosti stavebního úřadu. Ostatně z protokolu o místním šetření plyne, že pracovníci stavebního úřadu vůbec neznali situaci a zavazovali se z archivu zjistit, zda bylo či nebylo vydáno rozhodnutí o změně stavby, rozhodnutí o prodloužení lhůty k dokončení stavby či „jiná rozhodnutí“. To samozřejmě může souviset se změnou personálního substrátu na stavebním úřadu během času (od vydání rozhodnutí z roku 1996 uplynulo více než 10 let). Zdejší soud je přitom silného přesvědčení, že žalobce (u něhož k žádné změně personální substrátu nedošlo) si byl velice dobře vědom existence rozhodnutí z roku 1996 a neznalosti stavebního úřadu umně využil. Zdejší soud tedy neshledal, že by stavební úřad žalobce od roku 2002 do roku 2010 opakovaně utvrzoval v přesvědčení o zákonnosti výstavby. Naopak se jednalo o jednorázové pochybení pracovníků stavebního úřadu v roce 2007, které žalobci žádné pro něj příznivé legitimní očekávání založit nemohlo.
24. Jestliže žalobce namítá, že jej stavební úřad nepoučil o možnosti požádat o dodatečné povolení stavby, tak starý stavební zákon takovou povinnost stavebnímu úřadu neukládal. Poučovací povinnost správního orgánu zakotvenou v obecném předpisu (správním řádu) nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit. Správní orgán proto v řízení o odstranění stavby není povinen poučit vlastníka stavby o právu podat návrh na zahájení řízení o jejím dodatečném povolení. Pokud však účastník řízení o odstranění stavby učiní náznak žádosti o dodatečné povolení stavby, resp. rozpoznatelným způsobem vyjádří vůli usilovat o zachování stavby, je stavební úřad povinen ho poučit o náležitostech žádosti (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.10.2010, č.j. 1 As 51/2010-214). V daném případě nelze přehlédnout, že žalobce prostřednictvím svého zástupce žádost o dodatečné povolení stavby podal (dne 31.8.2011), avšak nedoložil stavebním úřadem vyžádané podklady v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení a neprokázal soulad

stavby s veřejným zájmem. I kdyby tedy stavební úřad žalobce o této možnosti nepoučil, žalobce jí využil.

25. Prostřednictvím institutu dodatečného povolení stavby tak bylo možné zabránit odstranění stavby postavené bez stavebního povolení či ohlášení nebo v rozporu s ním. Odstranění stavby se nenařídí, pokud stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy a jestliže stavebník v řízení o odstranění stavby podá žádost o její dodatečné povolení a předloží podklady a doklady vyžádané stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě a v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení. Žalobce sice žádost podal, soulad s veřejným zájmem však neprokázal a podklady a doklady v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení nedoložil. Opak ostatně netvrdí ani v žalobě. Namítá-li, že veškeré nezbytné podklady předložil již v devadesátých letech minulého století, nic takového nedokládá. Jeto přitom vždy stavebník (žalobce), kdo je povinen veškeré podklady k žádosti o dodatečné povolení stavby doložit. Stavební úřad tedy v souladu se zákonem nařídil odstranění stavby.
26. Pokud žalobce v přípisu ze dne 30.1.2020 uplatnil námitky týkající se opěrné zdi, údajné žádosti o dodatečné povolení stavby hotelu z devadesátých let minulého století a námitky ve vztahu k odbornému posouzení odstranění stavby hotelu, jedná se o námitky opožděné, kterými se soud zabývat nemůže. V souladu s § 71 odst. 2 s.ř.s lze žalobu o další žalobní body rozšířit jen ve lhůtě pro podání žaloby, která činí dva měsíce ode dne doručení písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí (to se stalo v dubnu 2018 a lhůta k rozšíření žaloby uplynula v červnu 2018). Všechny tyto námitky byly poprvé uplatněny až v lednu 2020, tedy více než rok a půl po lhůtě k podání žaloby a jedná se tak o námitky opožděné.

V. Závěr

27. Zdejší soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným. Nad rámec těchto uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou další vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Zdejší soud tedy žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

VI. Náklady řízení

28. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 5 s.ř.s. Žalobce ve věci nebyl úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu náhrada nákladů řízení nebyla soudem přiznána. Osoby zúčastněné na řízení mají právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. Nic takového se v daném případě nestalo. Vzhledem k tomu, že soud neshledal

existenci důvodů zvláštního zřetele hodných, aby mohl osobám na řízení zúčastněným přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení, rozhodl tak, že osoby na řízení zúčastněné nemají právo na náhrad nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 13. února 2020

David Raus v.r.
předseda senátu